

Regeringens proposition

2015/16:77

Avtal med konsortiet för europeisk
forskningsinfrastruktur European Spallation
Source Eric

Prop.
2015/16:77

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 17 december 2015

Margot Wallström

Helene Hellmark Knutsson
(Utbildningsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner ett undertecknat avtal mellan Sveriges regering och konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur European Spallation Source Eric. Enligt avtalet ska organisationen beviljas privilegier i Sverige som består i befrielse från mervärdesskatt och punktskatter. För att en sådan skattebefrielse ska komma till stånd föreslås att riksdagen antar en lag om ändring i lagen (2013:1174) om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Lagförslaget träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (2013:1174) om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall	4
3	Ärendet och dess beredning	5
4	Europeiska spallationskällan	6
5	Det första avtalet	6
6	Det nya avtalets innehåll	7
7	Godkännande av det nya avtalet	7
8	Det nya avtalet bör införlivas i svensk rätt.....	8
9	Kostnader	9
Bilaga 1	Agreement between the Government of Sweden and the European Research Infrastructure Consortium European Spallation Source Eric.....	10
Bilaga 2	Avtal mellan Sveriges regering och konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur European Spallation Source Eric	13
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 december 2015		16

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. godkänner avtalet undertecknat den 21 oktober 2015 mellan Sveriges regering och konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur European Spallation Source Eric (avsnitt 7),

2. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:1174) om ändring i lagen (1976: 661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:1174) om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Härigenom föreskrivs att bilagan till lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall¹ i stället för lydelsen enligt lagen (2013:1174) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2013:1174

Bilaga

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande	Tillämplig internationell överenskommelse
---	---

Internationella organ	Fysiska personer
-----------------------	------------------

75. European Spallation Source Eric	Avtal mellan Sveriges regering och European Spallation Source Eric
-------------------------------------	--

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Föreslagen lydelse

Bilaga

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande	Tillämplig internationell överenskommelse
---	---

Internationella organ	Fysiska personer
-----------------------	------------------

75. European Spallation Source Eric	Avtal den 21 oktober 2015 mellan Sveriges regering och European Spallation Source Eric
-------------------------------------	--

¹ Lagen omtryckt 1994:717.

Europeiska unionens råd antog 2009 förordningen (EG) nr 723/2009 av den 25 juni 2009 om gemenskapens rättsliga ram för ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur (Eric-förordningen). Syftet med förordningen är att det ska bli lättare att inrätta och driva europeiska forskningsinfrastrukturer på icke-ekonomiska grunder. Inom många forskningsområden är det nödvändigt att ha tillgång till god forskningsinfrastruktur för att kunna bedriva högklassig forskning. Med forskningens infrastruktur avses t.ex. centrala forskningsanläggningar, databaser, biobanker eller storskaliga beräkningsresurser.

I propositionen Avtal med Eric-konsortium för den Europeiska spallationskällan (prop. 2012/13:190) som regeringen beslutade den 29 augusti 2013 föreslog regeringen att riksdagen skulle godkänna ett avtal mellan Sveriges regering och ett blivande konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur (Eric-konsortium) för den Europeiska spallationskällan. Denna spallationskälla, som på engelska benämns European Spallation Source, är en forskningsanläggning som är under konstruktion i Lund och som kan jämföras med ett avancerat mikroskop för att studera olika material inom ett brett spektrum av områden som miljö, energi, nanoteknik, läkemedel, kulturarv och livsmedel.

Regeringen föreslog i propositionen också att riksdagen skulle anta ett förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Den föreslagna lagändringen innebar att den verksamhet som man avsåg att driva i ett Eric-konsortium, med det föreslagna namnet European Spallation Source Eric, skulle få privilegier, dvs. undantagsförmåner, i form av befrielse från indirekta skatter på varor och tjänster i den omfattning som enligt svensk lag medges för internationella organisationer i Sverige. Ändringen skulle träda i kraft den dag som regeringen bestämde.

Riksdagen godkände den 20 november 2013 förslagen i propositionen (bet. 2013/14:UbU7, rskr. 2013/14:54). Avtalet har dock inte undertecknats eftersom det i efterhand har upptäckts att den skattebefrielse som var avsedd inte åstadkoms genom avtalet och regeringen har därför inte beslutat att sätta lagen i kraft.

Sedan Europeiska kommissionen, med beaktande av ovan nämnda förordning, den 19 augusti 2015 beslutat att inrätta ett Eric-konsortium bedrivs projektet European Spallation Source som ett sådant konsortium med säte i Lund. Konsortiets namn är European Spallation Source Eric.

Efter förhandlingar mellan parterna beslutade regeringen den 1 oktober 2015 att ett nytt avtal skulle undertecknas (U2015/04706/F). Det nya avtalet undertecknades den 21 oktober 2015 med förbehåll för riksdagens godkännande. Avtalet finns i *bilaga 1* med en översättning till svenska i *bilaga 2*.

Lagförslaget är författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Regeringen har därför inte inhämtat Lagrådets yttrande.

4 Europeiska spallationskällan

Europeiska spallationskällan (ESS) är en anläggning för neutronbaserad materialforskning. Spallation är namnet på den fysikaliska process som används för att producera neutroner. Forskare använder i dag olika verktyg för att studera de allra minsta strukturerna i olika typer av material, t.ex. neutroner, och röntgenljus. Neutroner är ett kraftfullt verktyg för studier och förenklat kan man säga att neutronerna hjälper oss att ta reda på hur material är uppbyggda och vilka egenskaper de har. ESS fungerar med andra ord som ett slags avancerat mikroskop. ESS är en av de största satsningarna på forskningsinfrastruktur i Europa under de senaste decennierna och ESS kommer att bli ett mångvetenskapligt forskningscentrum baserat på världens mest kraftfulla neutronkälla. Forskningen vid ESS kommer att ske inom framför allt fysik, kemi och livs-, material- och ingenjörsvetenskap, med tillämpningar inom t.ex. energi och klimatsmart teknologi, medicin och läkemedelsutveckling.

5 Det första avtalet

I februari 2007 erbjöd den svenska regeringen ett antal länder att delta i konstruktionen av ESS i Sverige. Ungefär samtidigt kom Spanien och Ungern med liknande erbjudanden. Erbjudandet om svenskt värdskap för ESS innefattade vissa frågor på skatteområdet, bl.a. befrielse från mervärdesskatt och punktskatter inklusive energiskatter. Europas forskningsministrar beslutade i maj 2009 att konstruktionen och driften av ESS skulle förläggas till Sverige. År 2010 bildades ett svenskt aktieföretag för att planera, finansiera, uppföra och äga ESS. De deltagande länderna enades år 2012 om att en mer ändamålsenlig organisationsform för verksamheten skulle vara ett Eric-konsortium och att konstruktionen och driften av verksamheten borde överföras till ett sådant. Ett Eric-konsortium är en sammanslutning av länder och i vissa fall mellanstatliga organisationer som har till syfte att tillsammans inrätta och driva en forskningsinfrastruktur.

Enligt Eric-förordningen ska de organ som vill inrätta ett Eric-konsortium lämna in en ansökan till kommissionen. Till ansökan ska bl.a. fogas en förklaring från värdsmedlemsstaten (Sverige) i vilken denna erkänner Eric som en internationell organisation i den mening som avses i vissa direktiv (artiklarna 143 [g] och 151.1 [b] i Rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för

mervärdesskatt och artikel 23.1 andra strecksatsen i Rådets direktiv 92/12/EEG om allmänna regler för punktskattepliktiga varor och om innehav, förflyttning och övervakning av sådana varor). Nämnade artiklar tar sikte på privilegier i fråga om befrielse från mervärdesskatt och punktskatter. För att en sådan skattebefrielse som avses i ovan nämnda artiklar ska åstadkommas måste ett avtal om privilegier ingås mellan Sverige och konsortiet och tas in i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

Det avtal som efter riksdagens godkännande av propositionen Avtal med Eric-konsortium för den Europeiska spallationskällan (prop. 2012/13:190) upprättades kom aldrig att undertecknas eftersom det i efterhand upptäcktes att den skattebefrielse som var avsedd inte åstadkoms genom avtalet. Avtalet innebar i huvudsak att konsortiet skulle vara befriat från indirekta skatter på varor och tjänster endast i den omfattning som enligt svensk lag medges för internationella organisationer i Sverige. Skattebefrielse för sådana organisationer avser endast vissa uppräknade varor och tjänster.

6 Det nya avtalets innehåll

Det formella erbjudandet om svenskt värdskap för European Spallation Source (ESS) som avgavs i samband med mötet med Europas forskningsministrar i maj 2009 innefattade vissa frågor på skatteområdet, bl.a. fullständig befrielse från mervärdesskatt och punktskatter inkluderande energiskatter. I enlighet med det och i enlighet med en överenskommelse med European Spallation Source Eric har ett nytt avtal upprättats som innebär att konsortiet befrias från mervärdesskatt, inte bara i den omfattning som medges för internationella organisationer i Sverige, utan för förvärv av samtliga varor som inköpts eller tjänster som utförts för organisationens verksamhet. Vidare har i avtalet, likaledes i enlighet med erbjudandet om svenskt värdskap för ESS, efter parternas överenskommelse lagts till att konsortiet ska vara befriat från punktskatt, inklusive energiskatt på elektrisk kraft, när konsortiet för förbrukning i konsortiets verksamhet gör betydande inköp av punktskattepliktiga varor i vilka punktskatten inkluderas i priset. Motsvarande ska gälla även för betydande förbrukning i konsortiets verksamhet av elektrisk kraft för vilken konsortiet är skattskyldig.

7 Godkännande av det nya avtalet

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner avtalet mellan Sveriges regering och European Spallation Source Eric.

Skälen för regeringens förslag: Konsortiet har bildats genom Europeiska kommissionens beslut den 19 augusti 2015. Beslutet har vunnit laga kraft. Organisationen har en fast institutionell struktur genom att de viktigaste bestämmelserna i organisationens stadgar såsom ansvarsbestämmelser, revision och finansiella bestämmelser enligt Eric-förordningen måste godkännas av kommissionen. Det formella erbjudandet om svenskt värdskap för ESS innehåller en utfästelse om befrielse från mervärdesskatt och punktskatter. Därför bör avtalet godkännas av riksdagen så att det kan träda i kraft.

8 Det nya avtalet bör införlivas i svensk rätt

Regeringens förslag: Lagen om immunitet och privilegier i vissa fall ändras så att den omfattar European Spallation Source Eric i enlighet med avtalet den 21 oktober 2015 mellan Sveriges regering och konsortiet. Lagen träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Skälen för regeringens förslag: För att avtalets bestämmelser om privilegier ska bli gällande inför svenska domstolar och myndigheter måste de införlivas med svensk rätt. Frågor om immunitet och privilegier för internationella organ regleras i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Enligt 4 § i denna lag har vissa i en bilaga till lagen angivna organ och personer med anknytning till sådana internationella organ immunitet och privilegier enligt vad som bestämts i stadga eller avtal som är i kraft i förhållande till Sverige. Immuniteten och privilegierna gäller i den utsträckning som framgår av avtalet.

Som nämnts i avsnitt 3 har riksdagen tidigare beslutat om en ändring av lagen. Den ändringen avsåg en ändring av lagen på så sätt, att bilagan till lagen ändrades genom att European Spallation Source Eric infördes i bilagan som ett sådant internationellt organ som skulle få privilegier enligt ett avtal med ett visst, av riksdagen beslutat, innehåll. Något avtal med sådant innehåll undertecknades aldrig eftersom det avtalet inte medförde den skattebefrielse parterna hade avsett och regeringen har därför inte beslutat att sätta lagen i kraft. Nu när ett nytt avtal har undertecknats som medför en sådan skattebefrielse som parterna avsett och kommit överens om bör lagen ändras så att det undertecknade avtalet anges i bilagan i stället för det tidigare angivna avtalet.

Det undertecknade avtalet ska godkännas av parterna i enlighet med för dem gällande procedurer. Det ska träda i kraft vid en överenskommen tidpunkt när parterna har underrättat varandra om att procedurerna har avslutats. Med hänsyn till att det inte redan nu säkert kan anges när avtalet blir bindande för Sverige bör den föreslagna lagändringen i enlighet med vad som tidigare har beslutats träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Genom att befrielsen från energiskatten på el är en avvikelse från normen från enhetlig beskattning är den att betrakta som en skatteutgift, dvs. ett stöd på budgetens inkomstsida. Storleken på stödet motsvarar normal-skattesatsen för energiskatten på el.

Agreement between the Government of Sweden and the European Research Infrastructure Consortium European Spallation Source Eric

The Government of Sweden (hereinafter referred to as 'Sweden') and the European Research Infrastructure Consortium European Spallation Source Eric (hereinafter referred to as 'the Consortium')

having regard to the decision at the meeting of the research ministers' of the European Union on 28 May 2009 that the construction and operation of the European Spallation Source shall be located in Sweden,

having regard to the decision of the Steering Committee of the European Spallation Source on 18 December 2012 that the construction and operation of the European Spallation Source shall be entrusted to a European Research Infrastructure Consortium (ERIC),

having regard to Council Regulation (EC) No 723/2009 of 25 June 2009 on the Community legal framework for a European Research Infrastructure Consortium (ERIC) through which the Consortium shall be set up (hereinafter referred to as 'the Regulation'),

having regard to Article 5.1 (d) of the Regulation that states that the entities applying for the setting-up of an ERIC shall submit an application to the Commission that includes a declaration by the host Member State recognising the ERIC as an international body in the sense of Articles 143(g) and 151(1)(b) of Directive 2006/112/EC and as an international organisation in the sense of the second indent of Article 23.1 of Directive 92/12/EEC, as of its setting up,

having regard to Article 7 of the Regulation that states

1. that an ERIC shall have legal personality as from the date on which the decision setting up the ERIC takes effect,
2. that an ERIC shall have in each Member State the most extensive legal capacity accorded to legal entities under the

law of that Member State. It may, in particular, acquire, own and dispose of movable, immovable and intellectual property, conclude contracts and be a party to legal proceedings,

Prop. 2015/16:77
Bilaga 1

3. that an ERIC is an international organisation within the meaning of Article 15(c) of Directive 2004/18/EC,

having regard to Article 15.2 of the Regulation that states that the Court of Justice of the European Communities shall have jurisdiction over litigation among the members in relation to the ERIC, between the members and the ERIC and over any litigation to which the Community is a party,

have reached the following agreement:

Article 1

Legal status

The Consortium has legal personality of which the legal status is governed by the Council Regulation (EC) No 723/2009 of 25 June 2009 on the Community legal framework for a European Research Infrastructure Consortium (ERIC).

Article 2

Exemption from indirect taxes

The Consortium will be exempt from value added tax on goods purchased and services carried out for the organisation's operations from the date the decision concerning its establishment takes effect.

In addition, the Consortium will be exempt from excise duties, including energy tax on electric power, when the Consortium, for use in its own operations, makes substantial purchases of excise goods in which excise duty is included in the price. The same also applies to substantial consumption of electric power in its own operations, for which the Consortium is liable for tax.

Article 3

Final provisions

1. Consultations on alterations to this Agreement shall be held at the request of either Party. Any such alterations shall be made by mutual consent.
2. Either of the Parties may terminate this Agreement by giving twelve months' notice to the other Party. In the event of the Organisation being transferred from Sweden, the Agreement shall cease to apply after the length of time reasonably required for such relocation and for disposal of the Organisation's property in Sweden.
3. This Agreement shall be approved by the Parties in accordance with their procedures. It shall enter into force at an agreed time when the Parties have notified each other that the requisite procedures have been completed.

DONE in duplicate in the English language

Stockholm 2015-10-21

Lund 2015-10-21

For the Government of Sweden

For the European
Spallation Source
Eric

Avtal mellan Sveriges regering och konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur European Spallation Source Eric

Prop. 2015/16:77
Bilaga 2

Sveriges regering (nedan Sverige), och konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur European Spallation Source Eric, (nedan ”Konsortiet”)

som beaktar beslutet vid Europeiska unionens forskningsministrars möte den 28 maj 2009 att den Europeiska Spallationskällan ska förläggas till Sverige,

som beaktar Styrkommitténs för den Europeiska Spallationskällan beslut den 18 december 2012 att konstruktionen och driften av anläggningen ska anförtros ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur (Eric-konsortium),

som beaktar rådets förordning (EG) nr 723/2009 av den 25 juni 2009 om gemenskapens rättsliga ram för ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur (Eric-konsortium), genom vilken konsortiet ska inrättas (nedan kallad förordningen),

som beaktar att artikel 5.1 (d) i förordningen föreskriver att de organ som vill inrätta ett Eric-konsortium ska lämna in en ansökan till kommissionen och innehålla en förklaring från värdmedlemsstaten i vilken denna erkänner Eric-konsortiet – från och med tidpunkten för dess inrättande – som en internationell organisation i den mening som avses i artiklarna 143 (g) och 151.1 (b) i direktiv 2006/112/EG och som en internationell organisation i den mening som avses i artikel 23.1 andra strecksatsen i direktiv 92/12/EEG,

som beaktar att artikel 7 i förordningen föreskriver

1. att ett Eric-konsortium ska ha status som juridisk person från och med den dag då beslutet om dess inrättande får verkan,

2. att ett Eric-konsortium ska i varje medlemsstat ha den mest vittgående rättskapacitet som tillerkänns juridiska

personer enligt den nationella lagstiftningen. Konsortiet får särskilt förvärva, äga och avyttra lös och fast egendom och immateriella rättigheter, ingå avtal samt föra talan inför domstolar och andra myndigheter,

3. att Eric-konsortiet är en internationell organisation i den mening som avses i artikel 15 (c) i direktiv 2004/18/EG,

som beaktar att artikel 15 i förordningen föreskriver att Europeiska gemenskapernas domstol ska vara behörig att avgöra tvister mellan medlemmarna vad avser Eric-konsortiet eller mellan medlemmarna och konsortiet samt alla tvister i vilken gemenskapen är part,

har träffat följande avtal:

Artikel 1

Rättslig ställning

Konsortiet är en juridisk person vars rättsliga ställning regleras av rådets förordning (EG) 723/2009 av den 25 juni 2009 om gemenskapens rättsliga ram för ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur (Eric-konsortium).

Artikel 2

Befrielse från indirekta skatter

Konsortiet ska från och med den dag då beslutet om dess inrättande får verkan vara befriat från mervärdesskatt på varor som inköpts eller tjänster som utförts för organisationens verksamhet.

Därutöver ska konsortiet vara befriat från punktskatt, inklusive energiskatt på elektrisk kraft, när konsortiet för förbrukning i konsortiets verksamhet gör betydande inköp av punktskattepliktiga varor i vilka punktskatten inkluderas i priset. Motsvarande gäller även för betydande förbrukning i konsortiets verksamhet av elektrisk kraft för vilken konsortiet är skattskyldig.

Slutbestämmelser

1. Samråd i fråga om ändringar i detta avtal ska hållas på begäran av endera parten. Sådana ändringar ska göras genom ömsesidigt samtycke.
2. Endera parten kan säga upp detta avtal genom att ge den andra parten tolv månaders varsel. Om konsortiet flyttas från Sverige, ska avtalet upphöra att gälla efter den tidrymd som skäligen krävs för sådan omlokalisering och för avyttring av organisationens egendom i Sverige.
3. Detta avtal ska godkännas av parterna i enlighet med för dem gällande procedurer. Det ska träda i kraft vid en överenskommen tidpunkt när parterna har underrättat varandra om att procedurerna har avslutats.

Utbildningsdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 december 2015

Närvarande: Statsrådet M Wallström, ordförande, och statsråden
Å Romson, Y Johansson, M Johansson, I Baylan, K Persson, S-E Bucht,
P Hultqvist, H Hellmark Knutsson, I Lövin, Å Regnér, M Andersson,
A Ygeman, A Johansson, P Bolund, M Damberg, A Bah Kuhnke,
A Strandhäll, A Shekarabi, G Fridolin, G Wikström

Föredragande: statsrådet Hellmark Knutsson

Regeringen beslutar proposition 2015/16:77 Avtal med konsortiet för
europeisk forskningsinfrastruktur European Spallation Source Eric